

Griffie ER Bonaire	
Ingek.:	NOV 26 2014
Volgnummer:	2014014148
Griffier:	Uitv.:

DRAAIBOEK

Integrale structurele aanpak dengueproblematiek

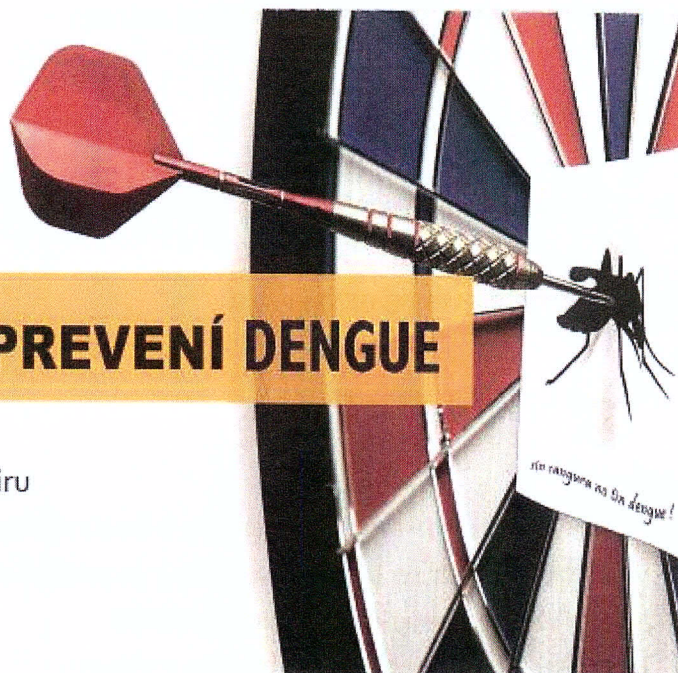
surveillance, preventie en controle

BO TAMBE POR PREVENÍ DENGUE

Entidat Públiko di Boneiru
Direktorado Komunidad i Kuido
Sekshon Salubridat Públiko

2012-2013

Inhoudsopgave

	Pagina
1. Inleiding	2
2. Het gezondheidsprobleem Dengue	2
3. Dengue op Bonaire	3
4. De strategie	4
5. De keten van actoren: taken en verantwoordelijkheden	6
6. Functie en taken van de betrokken actoren	13
7. Middelen	16
8. Overzicht aanbevelingen 2012-2013	17
9. Planning preventie en controle	18
10. Overzicht jaarplanning	32
Bijlagen	
Bijlage 1: Schematische weergave actoren in de keten surveillance, preventie en controle	33
Bijlage 2: Meldingsformulier huisartsen verdenking en positieve dengue gevallen aan Afd. PG	34
Bijlage 3: Rapportageformulier werkzaamheden DROB	35
Bijlage 4: Rapportageformulier werkzaamheden brandweer	36
Referenties	37

1. Inleiding

Het denguevirus is endemisch op Bonaire en in de regio. Dengue is een infectieziekte.

Infectieziektenbestrijding is een van de wettelijke verplichte taken van Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) zoals bedoeld in de wet publieke gezondheid (WPG). Het Bestuurscollege verwacht hierdoor een plan van aanpak, waarin staat hoe de gezondheid van de bevolking beschermd wordt tegen het denguevirus. De strategie moet voorzien in goede surveillance, preventie en controle van het dengue virus.

Het draaiboek is samengesteld naar aanleiding van besprekingen met de verschillende actoren namelijk; afdeling Publieke Gezondheidszorg, Coördinator GKMB (vector controle), Brandweer, DROB, Selibon, laboratoria en huisartsen. Vermeld moet worden dat het draaiboek een richtlijn is. De kans blijft altijd bestaan dat de werkzaamheden en planning uitlopen of vervroegd worden. Hoofdstuk 2 en 3 gaan in op de dengue problematiek. In hoofdstuk 4 wordt de strategie uiteengezet. In hoofdstuk 5 en 6 worden de actoren en hun taken omschreven. In hoofdstuk 7 en 8 worden de middelen benoemd en aanbevelingen gedaan. Tot slot wordt in hoofdstuk 9 en 10 schematisch de maand- en jaarplanning weergegeven.

2. Het gezondheidsprobleem Dengue

Dengue is voor het eerst beschreven in 1780 en is meer dan tweehonderd jaar later weer een toenemend probleem voor de volksgezondheid in alle gebieden waar de vector *Aedes Aegypti* voorkomt. In 1906 werd de overdracht door muggen aangetoond en in 1944 is het virus geïsoleerd. Tien jaar later werd voor het eerst het ernstig verlopende syndroom dengue hemorragische koorts (DHF) en vervolgens het dengue shock syndroom (DSS) geconstateerd. De laatste jaren worden er ook ernstige gevallen van atypische dengue gezien. Om deze reden heeft de WHO de klinische richtlijn voor dengue gereviseerd en spreekt nu bij ernstige dengue over severe dengue (SD) met subclassificaties zoals dengue hemorragische koorts. Dengue is een virale ziekte die door de mug *Aedes Aegypti* wordt doorgegeven aan de mens. Deze ziekte bedreigt de mensheid in zowel termen van morbiditeit (hoeveel mensen worden ziek) als in termen van mortaliteit (hoeveel mensen gaan dood). Veel voorkomende epidemieën hebben effect op miljoenen mensen in de tropische gebieden in Azië, Afrika, Pacifische Oceaan, het Caribische gebied en de rest van Latijns-Amerika.

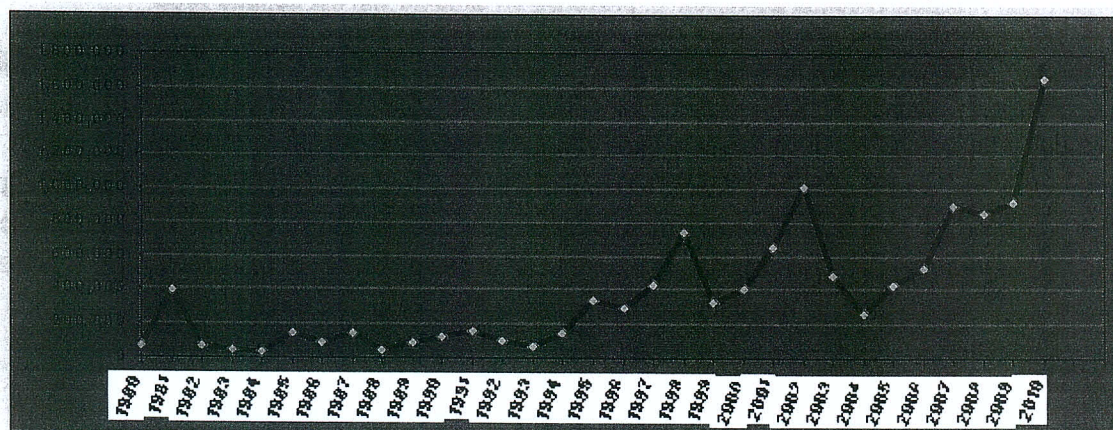
De epidemiologie van de ziekte dengue is de afgelopen jaren drastisch veranderd in Latijns-Amerika en het caribisch gebied. Meer dan 30 landen in het gebied hebben een totaal van 8,440,000 gevallen gemeld waarvan 221,043 gevallen van severe dengue (SD) en 3,478 doden, resulterend in een case fatality rate (CFR) van 1.57 %¹. De groeiende incidentie van denque gecombineerd met het voorkomen van meerdere serotypen van het dengue virus tegelijk, verhoogt de kans op severe dengue.

¹ Bron: www.paho.org

In de afgelopen 2 jaren is er een toename geconstateerd van severe dengue in verschillende Latijns-Amerikaanse en caribische landen.

In tabel 1 worden de gerapporteerde bevestigde gevallen voor de periode 1980-2010 voor het caribische gebied weergegeven.

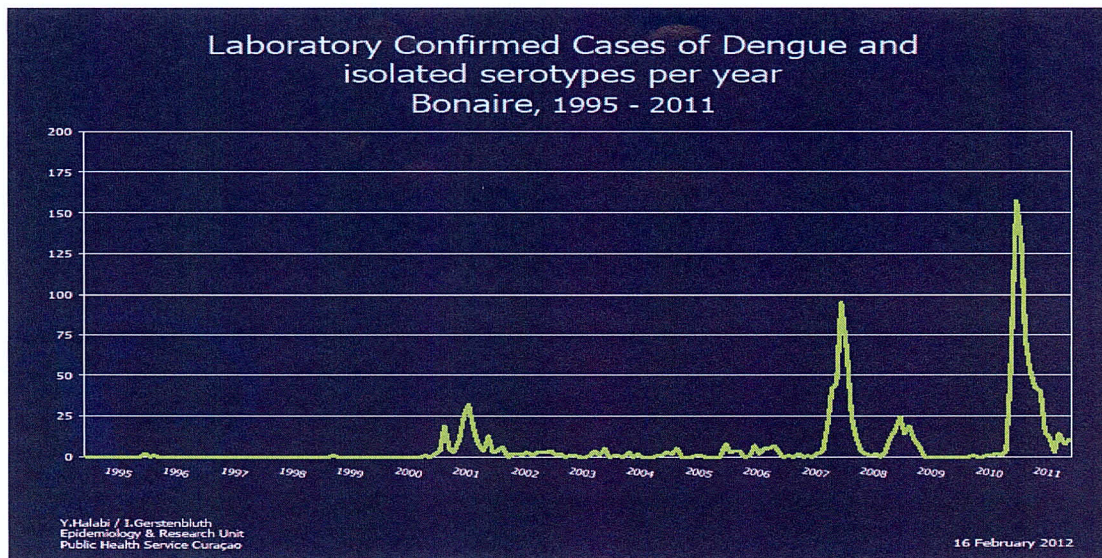
Tabel 1: dengue in de americas en het caribisch gebied 1980-2010 (bron PAHO)

3. Dengue op Bonaire

Tijdens de regenperiode van 2010-2011 is er een zeer forse toename geregistreerd in het aantal dengue gevallen. De cijfers zijn verkregen van beide laboratoria; Bonaire laboratorium (Bonlab) & laboratorium Fundashon Mariadal. In het tabel 2 worden het aantal bevestigde gevallen van dengue voor de periode 1995 t/m 2011 weergegeven.

Tabel 2: dengue op Bonaire 1995-2011 (bron: Public Health Service Curaçao, dr. Gerstenbluth)

In de grote regentijd november tot maart komt dengue het meeste voor en kunnen uitbraken plaatsvinden. Dit heeft te maken met het aantal broedplaatsen dat dan groter is. Stilstaand zoet water is een ideale broedplaats voor de *Aedes Aegypti*, de mug die het dengue virus van mens tot mens overbrengt. Opvallend is dat gedurende 2011 het hele jaar door, ook buiten "het regenseizoen", regende. Er was sprake van een verspreide regenval. Hier wordt rekening meegehouden in de strategie.

4. De strategie

De strategie van denguebestrijding bestaat onder andere uit surveillance, integrated vector controle en publieke educatie gebaseerd op de dengue richtlijnen van PAHO².

In het kader van surveillance en outbreakbeheersing ontvangen het hoofd van de Afdeling Publieke Gezondheidszorg en de adviserend epidemioloog, regelmatig (zonodig dagelijks) een overzicht van het aantal dengue gevallen van de laboratoria van Bonaire. Bonlab en het laboratorium van Fundashon Mariadal geven melding na de eerste test. Verder melden alle huisartsen de (vermoedelijke) dengue gevallen. Personen met dengue die niet zijn verwezen of die zelf hebben besloten om niet naar het

² *Dengue guidelines for diagnosis, treatment, prevention and control, new edition, 2009, World Health Organization.*

laboratorium te gaan, blijven uit beeld voor bevestiging. Hoofd Afd. PG geeft het adres door aan Coördinator GKMB, die daaropvolgend actie onderneemt. Het doel is derhalve in een vroegere stadium preventief handelen om verdere gevolgen van een bron te verlagen.

Elk huishouden dient een rol te vervullen in het bestrijden van de Aedes Aegypti mug. Uitgangspunt is een structurele integrale "community based" aanpak van denguebestrijding. De structurele integrale "community based" aanpak is gericht op het verlagen van de "container index" van de Aedes Aegypti mug en daaropvolgend preventie van "outbreaks" met de bestaande risico op gevallen van severe dengue. Het is een structureel programma met naast aandacht voor algemene preventie en vector controle maatregelen ook nadruk op monitoring van de denguegevallen en educatie van de bevolking. Het tegengaan van dengue vereist een gecoördineerde inzet van alle betrokken actoren en de gehele bevolking. Hierbij dient men bewust gemaakt te worden van de ziekte dengue, hoe deze te herkennen en hoe de broeiplaatsen van de Aedes Aegypti te voorkomen. De verschillende relevante actoren zullen met behulp van een draaiboek het gehele jaar door samen acties ondernemen om de Aedes Aegypti mug tegen te gaan. Publieke educatie, controle en preventie zijn hierbij de belangrijkste elementen.

De integrated management vector controle bestaat onder andere uit chemische, biologische en mechanische controle.

Voor het verder ontwikkelen, implementeren en uitvoeren van de strategie is gekozen voor een structureel samenwerkingsverband met PAHO waarbij deze technische bijstand, advies, bijscholing en ondersteuning zal bieden in de komende jaren. Dit traject is reeds in gang en de PAHO consulent in vector controle, Mw. Olvia Brathwaite Msc., heeft in de periode 7 – 9 september 2011 een evaluatie gedaan van de huidige strategie en organisatie van dengue bestrijding op Bonaire.

Op basis van een geïntegreerde workshop en de uitkomsten van het interne evaluatie rapport augustus 2011 uitgevoerd door de toenmalige DGH heeft Mw. Olvia Brathwaite, Msc. een actie plan opgesteld voor korte termijn, midden korte termijn en langere termijn.

De gemeenschap zal worden betrokken door het instellen van een multi sectorale werkgroep in juni 2012 bestaande uit stichtingen, organisaties, verenigingen. Deze organisaties kunnen in samenwerking met, en onder supervisie van, de afdeling PG een belangrijke rol hebben in broedplaats reductie (zoals het verwijderen van containers, autobanden, bakjes enzovoorts). Tegelijkertijd kunnen zij een functie hebben bij het signaleren en melden van locaties met grote potentiële broedplaatsten (zoals autowrakken, koelkasten, plassen enz.) aan de afdeling PG. Tijdens een uitbraak kunnen deze organisaties een rol spelen bij het mobiliseren en aanmoedigen van huishoudens en wijkbewoners om broedplaatsen te elimineren en waterhoudende containers (zoals vazen, koelkastbakjes enz.) wekelijks te legen om het broeden van muskieten te voorkomen. Tevens kunnen deze organisaties een rol hebben in het aanmoedigen van de gemeenschap in de acceptatie van chemische vector controle zoals spuitwerkzaamheden met insecticiden (ulv spraying) en inspectie en behandeling van waterhoudende containers (zoals regenbakken) met larviciden.

Opschaling van inspecteurs in vector controle, waarneer een (beginnende) uitbraak wordt gesignaleerd is van cruciaal belang voor het slagen van de strategie en het beheersen/voorkomen van uitbraken. Daar

opscaling het grootste effect heeft bij een in een vroeg stadium bij het signaleren van een beginnende epidemie is het van groot belang dat de financiële middelen aanwezig zijn om meteen over te kunnen gaan op opscaling. Tevens zal er een plan gemaakt moeten gaan worden hoe de opscaling dient plaats te vinden.

Uitbreiding in personeel en middelen voor de sectie GKMB is essentieel. Onderzocht dient te worden hoeveel inspecteurs nodig zijn om alle taken het gehele jaar door conform het draaiboek te kunnen uitvoeren.

Midden en lange termijn acties zijn onder andere aanpassingen in wetgeving, bijscholing, implementeren van nieuwe richtlijnen en entomologische surveillance conform het action plan Bonaire van PAHO³.

Aanpassingen in wetgeving zijn nodig om de inspecteurs van de vectorcontrole meer mandaat te geven bij inspectie en controle op broedplaatsen. Parallel hieraan dient onderzocht te worden indien dengue kan worden opgenomen in de wet publieke gezondheid als meldingsplichtige ziekte via een ministeriële regeling.

5. De keten van actoren: taken en verantwoordelijkheden

In de keten werken de uitvoerende actoren Drob, Brandweer en Selibon samen met de GKMB aan vector controle en preventie. Daarnaast zijn de huisartsen en de laboratoria bij de surveillance betrokken. Elk van deze instanties/personen hebben hun eigen bijdrage in deze keten. Verder wordt verwacht na publieke educatie door de Afd. PG, GKMB en Selibon dat de bevolking ook een bijdrage levert in het geheel. Afd. PG zal het geheel coördineren. Afd. PG houdt dus in de gaten dat de continuïteit gewaarborgd wordt en dat de planning nageleefd wordt. GKMB functioneert als trekker van de werkzaamheden op het terrein van vectorcontrole. Dat betekent dat de Coördinator GKMB verantwoordelijk is voor het inderdaad plannen en coördineren van de werkzaamheden van de verschillende uitvoerende actoren op het gebied van vector controle.

De gedeputeerde van volksgezondheidszorg is eindverantwoordelijk. De Coördinator GKMB is verantwoording verschuldigd aan hoofd afd. PG. En hoofd afd. PG is verantwoording verschuldigd aan de Directeur Samenleving & Zorg en de gedeputeerde van volksgezondheidszorg. De betrokken uitvoerende actoren rapporteren regelmatig aan de Coördinator GKMB over hun werkzaamheden doormiddel van de desbetreffende formulieren. In tabel 1 wordt er per hoofdgebied de taken en functies van de betrokken actoren beschreven.

³ Action plan for dengue prevention and control in Bonaire based on PAHO Integrated Management Strategy (IMS dengue) sept 2011.

De Coördinator GKMB vergadert wekelijks met hoofd afdeling PG. Tijdens deze vergaderingen wordt er tijd besteed aan een beeld scheppen van de stand van zaken ten aanzien van de voortgang van de werkzaamheden en eventuele knelpunten.

Surveillance

In de International Health Regulations (IHR) van de WHO wordt dengue als een meldingsplichtige infectieziekte geclassificeerd. Deze classificatie van dengue is (nog) niet opgenomen in de Wet publieke gezondheid BES. Doormiddel van een ministeriële regeling kan dit worden opgenomen in de WPG. Desondanks dienen huisartsen volgens de IHR bij voorbaat al (vermoedelijke) denguegevallen te melden aan hoofd PG doormiddel van het desbetreffend formulier (zie bijlage 2). Op dit formulier geeft de patiënt (d.m.v. een handtekening) toestemming aan de huisarts om de nodige gegevens naar afd. PG te faxen, nadat de patiënt voorgelicht is over de reden van de melding. Er zullen ook vragen ingevuld moeten worden, waardoor het mogelijk maakt voor hoofd van de afd. PG om een epidemiologische beeld te vormen van de groep denguepatiënten en mogelijke broeiplaatsen. In afwachting van de aanpassing in de wet heeft PAHO geadviseerd het eerder beschreven beleid te gevolgen.

Vector controle GKMB

De sectie G.K.M.B. is onder andere belast met vectorcontrole en de bestrijding van muskieten (met name de Aedes Aegypti) die onder andere dengue kunnen overbrengen. Daartoe worden risicogebieden geïnspecteerd en bestrijdingsactiviteiten verricht.

De Coördinator GKMB levert een bijdrage aan de beleidsontwikkeling- en uitvoering in het kader van de aan de dienst opgedragen taken op het gebied van denguebestrijding en geeft leiding aan de medewerkers. Gestreefd wordt de container index onder de 4% te houden conform de PAHO guideline. Het eiland is verdeeld in twee grote gebieden; Kralendijk en Rincon. Deze twee gebieden zijn verdeeld in 6 gebieden, waar 6 inspecteurs verantwoordelijk voor zijn. Elk inspecteur is verantwoordelijk voor zijn eigen gebied. Opgemerkt moet worden dat elk inspecteur ondersteund wordt door zijn collega inspecteurs bij de werkzaamheden in zijn gebied. De volgorde die meestal gehanteerd wordt is als volgt: Antriol Pariba en Antriol Pabou, Sabana, Amboina, Nikiboko, Tera Cora, Belnem, Playa Pariba, Playa Pabou, Noord Saliña, Republiek, Hato en Rincon.

Wegens het tekort aan mankracht bij de GKMB en de toename van het aantal huizen op Bonaire is het onmogelijk om alle huizen op Bonaire binnen een jaar te controleren. Gekozen is om alle regenbakken, bakken, putten en watertorens te controleren en te behandelen. Op locatie Rincon zijn er 206 regenbakken, 67 bakken, 5 putten en 3 watertorens. In het gebied Kralendijk zijn er 491 regenbakken, 72 bakken, 210 putten en 4 watertorens.

Verder is er gekozen om zogenaamde "spot checks" te doen in de bekende risicovolle gebieden. Voorbeelden van risicogebieden zijn Antriol Pariba en Pabou, Amboina, Sabana, Nikiboko, Tera Cora, Noord Saliña en Rincon. Daarnaast onderneemt de GKMB actie op aanwijzing van de bevolking en de

andere actoren. Vooral afdeling PG en Selibon (milieupolitie) spelen hierbij een belangrijke rol. Naar schatting kunnen in 3 maanden alle regenbakken en in 5 maanden alle risicovolle gebieden gecontroleerd worden. Zonodig worden andere werkzaamheden zoals het behandelen van waterplassen verricht. Daarnaast worden alle openbare gebouwen, zoals scholen, crèches, hotels en het ziekenhuis gecontroleerd. Per periode wordt er een planning gemaakt door de Coördinator GKMB voor de desbetreffende periode. Tweewekelijks wordt er door de Coördinator GKMB gezamenlijk met de verschillende inspecteurs een planning gemaakt voor de daaropvolgende weken.

DROB en Brandweer dragen samen met de GKMB zorg voor de controle en behandeling van putten. DROB draagt tevens zorg voor de controle van rioleringen en goten. Selibon zal zijn bijdrage leveren doormiddel van het schoonhouden van het eiland.

Brandweer

De brandweer heeft tot taak het controleren en behandelen van verzamelputten.

Op het eilandgebied Bonaire zijn er 22 verzamelputten met inhoud van 1 m³, waarvan de meeste reeds zijn aangesloten aan de waterleiding. Deze dienen voor het hervullen van water in de brandweer autosputten. De brandweer heeft de taak om deze putten te behandelen met Abate onder leiding van de GKMB. Voor een goed resultaat kan de brandweer in periode van 10 werkdagen deze putten controleren en behandelen aan het begin van de orkaanperiode (begin juni). Na de beschreven werkzaamheden blijft de brandweer in samenwerking met de GKMB de putten monitoren gedurende de regenperiode.

DROB

DROB heeft tot taak het controleren van putten in de hemelwaterafvoer.

DROB begint met zijn schoonmaakwerkzaamheden van de putten aan het begin van de orkaanperiode (begin juni). De werkzaamheden zullen waarschijnlijk 3 weken in beslag nemen.

Daarnaast worden natuurlijke afwateringsystemen en de dammen door DROB gecontroleerd en zonodig schoongemaakt. Na de beschreven werkzaamheden blijft DROB de putten monitoren gedurende de regenperiode.

Selibon

Selibon houdt zich onder andere bezig met het opruimen en ophalen van grofvuil, wat in het kader van preventie van dengue erg belangrijk is. Daarnaast organiseert Selibon jaarlijks campagnes om de bevolking bewust te maken van het schoonhouden van hun omgeving en het eiland. Selibon begint binnenkort met een schoonmaakactie bestaande om op een structurele manier de buurten schoon te houden. In een periode van ongeveer één jaar zullen alle wijken aan de beurt zijn geweest. Het doel is doormiddel van dit actieplan te komen tot een structureel en permanente oplossing voor de manier van

omgaan met vuil in de wijken. Sinds januari 2012 kan op de zaterdag gratis grof vuil worden gebracht naar landfill.

Er zal een persoonlijke brief uitgedeeld worden aan alle bewoners of eigenaren van huizen en bedrijven om het publiek te herinneren aan de manier/regels van omgaan met vuil. Verder zullen er borden, waarop staat 'verboden hier vuil te storten' geplaatst worden op strategische plekken. Daarnaast zal de milieupolitie van Selibon de bevolking controleren en de bewoners betrekken bij het helpen in de gaten houden van ongewenste praktijken die resulteren in het vervuilen van de wijken. Het controleren van garages op o.a. autobanden die als broedplaats kunnen fungeren is tevens een taak van de milieupolitie i.s.m. GKMB.

Publieke educatie

Afdeling Publieke Gezondheidszorg en de GKMB, eventueel ook in samenwerking met andere relevante actoren, dienen samen te zorgen voor het informeren en voorlichten van de bevolking over onder andere hoe zij kunnen bijdragen aan het voorkomen van broeiplaatsen van de Aedes Aegypti.

Publieke educatie kan op vele manieren tot uiting komen. Op micro niveau geven de medewerkers van de GKMB mondelinge en schriftelijke informatie aan bewoners van de huizen en eigenaren van de bedrijven tijdens de controle van de regenbakken en risicogebieden. Daarnaast wordt er gestreefd naar educatie van kinderen en adolescenten. Zij zijn immers de volwassenen van de toekomst. De bedoeling is dat dengue bestrijding een vast onderdeel wordt van het curriculum van de het schoolprogramma. Tevens is de bedoeling dat de informatie via de jongeren bij de ouders terecht komt. Thuiszorgmedewerkers en leerling verpleegkundigen worden geïnformeerd over de ziekte dengue, hoe de Aedes te herkennen en welke acties te ondernemen om broeiplaatsen te voorkomen. De wijze waarop dit gestalte zal krijgen, wordt besproken met Fundashon Mariadal. Er wordt apart een programma opgesteld. Verder zullen garage eigenaren van eenmanszaken benaderd en voorgelicht worden over het opbergen en /of verwijderen van niet meer bruikbare autobanden. Op macroniveau zal hoofd Afdeling Publieke Gezondheidszorg, leidinggevende van de GKMB en inspecteurs vector controle radiostations bezoeken (vanaf augustus tot en met februari). Daarnaast zullen er tv- en radiospotjes gebruikt worden. In de kranten worden ook kleine voorlichtingsteksten geplaatst. Er wordt dit jaar een begin gemaakt met het structureel publiceren van een voorlichtingskrant. Volgens welke frequentie dit gestalte zal krijgen, staat nog open. Tenslotte dient er op strategische plekken grote borden geplaatst te worden. Dit alles heeft als doel de bevolking bewust te maken van het gevaar van dengue, waardoor men gaat meehelpen de mug Aedes Aegypti tegen te gaan. Het ontwerpen en ontwikkelen van voorlichtingsmateriaal, zoals folders en posters, ligt in handen van de afdeling PG & afdeling Voorlichting en Protocol (Afdeling PG en sectie GKMB leveren inhoudelijke informatie aan). Er wordt informatiemateriaal vervaardigd in verschillende talen. De folders en posters moeten nog in het Engels en Spaans worden vertaald. De voorlichtingsactiviteiten zullen aan het begin van de orkaanperiode (juni) gestart worden. De voorbereidingen worden in de maand mei getroffen.

Selibon organiseert meerdere keren per jaar voorlichtingscampagnes. Het is mogelijk om tijdens deze campagnes ook aandacht te besteden aan denguepreventie in samenwerking met afdeling PG. Dit is mogelijk na overleg over de inhoud en omvang van de boodschap.

Deskundigheidsbevordering

Om de kwaliteit van het werk te blijven behouden, wordt er gezorgd voor deskundigheidsbevordering van de actoren in de keten. De nieuwe vector controle inspecteurs zullen begeleid worden door de meer ervaren vector controle inspecteurs (on the job training concept). PAHO heeft toegezegd een rol te gaan spelen in het bijscholen van de vector controle inspecteurs. In tabel 1 worden de taken van de verschillende actoren per kerngebied binnen de dengue surveillance, preventie en controle uiteengezet.

Tabel 1 Schematische weergave van de Activiteiten en betrokken actoren

Proces	Activiteit	Actor	Opmerking
Surveillance	Suspected dengue: patiënt naar lab Huisarts faxt suspected dengue form naar Afd. PG	Huisarts/ doktersassistente	Huisarts vult meldingsformulier in en doktersassistent faxt het naar Afd. PG (Bijlage 5) na toestemming van patiënt. Frequentie: per dag bij verdenking dengue of bij binnenkomst van een uitslag. Adressen worden duidelijk en met huisnummer vermeld.
	Laboratorium faxt aantal geprikte patiënten door aan Afd. PG doormiddel van aanmeldingsformulier 1^e laboratorium test 2^e laboratorium test Confirmed dengue: lab mailt uitslagen naar Afd. PG	Laboratorium Bon Lab/ Fundashon Mariadal	Lab medewerker mailt per dag uitslagen en adressen naar Afd. PG
	Afd. PG mailt adressen door aan GKMB	Afd. PG	Afd. PG belt GKMB ter controle
Preventie en controle	Controle en behandeling van alle regenbakken, bakken, putten en watertorens. Structurele spotchecks van risicovolle areas. Bezoek aan garages (eenmanszaken) voor controle en informatieverstarring. Actie op verzoek van één van de andere actoren. Zonodig andere werkzaamheden zoals het behandelen van waterlassen. Controle van alle openbare gebouwen, zoals scholen, crèches, hotels en het ziekenhuis.	GKMB	
	Bestelling abate en Anvil	GKMB	Minmaal 75 zakken abate/ 1 drum anvil
	Regelmatig bepaling en monitoring van de container index van Aedes Aegypti en rapporteren aan GKMB.	GKMB	In het geval van een te hoge index (>4) en een groot aantal dengue gevallen in een bepaald gebied, kan worden overwogen om op het spuiten in de wijken met ULV over te gaan.
	Actief clustering van denguegevallen om broeiplaatsen te vinden en te verwijderen en rapporteren aan hoofd Afd. PG.	GKMB	

	Controle en behandeling verzamelputten met abate.	Brandweer	Brandweer rapporteert aan GKMB
	Controle en behandeling van putten en rioleringen en controle van natuurlijke afwateringsystemen.	DROB	DROB rapporteert aan GKMB
Public awareness	Wekelijks ophalen grofvuil	Selibon	
	Selibon organiseert enkele keren per jaar een voorlichtingscampagne	Selibon	Afd. PG en GKMB kunnen hierbij aansluiten In de tv- en/of radiospotjes van Selibon kan er in overleg ook aandacht besteed worden aan het onderwerp dengue rekeninghoudend met de inhoud en omvang van de boodschap.
	Massamediale informatieverschaffing aan de bevolking doormiddel van radio- en tv spotjes, radioprogramma's hoe het broeden van de mug Aedes Aegypti te voorkomen en/of te verminderen.	Afd. PG / GKMB en Bureau voorlichting en protocol.	Deze activiteiten dienen steeds herhaald te worden. Educatie van een bevolking met verandering van gedrag als doel dient voor een lange periode steeds herhaald te worden.
	Voorlichting aan en educatie van de bevolking. Informatie over hoe broeiplaatsen voor de Aedes Aegypti te voorkomen of te elimineren, wat te doen om volwassen muggen te voorkomen.	GKMB / Afd. PG	GKMB inspecteur dient 1 op 1 informatie te geven tijdens hun werkbezoeken tijdens cò regenbakken, etc, bezoek eenmanszaakhouders), bezoek van bedrijven ,crèches, hotels en scholen.
	Educatie van kinderen binnen het project "Gezonde scholen"	Afd. PG	Het onderwerp " Dengue" wordt opgenomen in curriculum basis onderwijs via het "Project Wereld Oriëntatie".
Deskundigheids bevordering	Voorlichting aan thuiszorgmedewerkers	GKMB	
	Inwerkperiode GKMB nieuwe inspecteurs	PAHO	Met ondersteuning hoofd en beleidsmedewerker
	Workshop vector controle	Beleidsmedewerker	
	Workshop effectief communiceren Teambuilding Workshop voorlichting geven	Afd. PG GKMB inspecteurs	Over interpreteren van labuitslagen en herkennen van dengueverschijnselen.

6. Functie en taken van de betrokken actoren

Huisarts

- Detecteert verschijnselen van dengue en verwijzen vermoedelijke dengue patiënten naar het laboratorium.
- Meldt zonodig dagelijks aan Afd. PG bij voorbaat al vermoedelijke denguepatiënten doormiddel van formulier na toestemming van de desbetreffende patiënt.
- Meldt (zonodig dagelijks) aan Afd. PG bevestigde dengue patiënten doormiddel van formulier na toestemming van de desbetreffende patiënt.
- Woont de jaarlijkse evaluaties bij.

Laboratorium

- Emailt (zonodig dagelijks) in excel sheet de gegevens van geprikte patiënten door aan afd. PG.
- Woont de jaarlijkse evaluaties bij.

Fundashon mariadal (hospitaal)

- Meldt gevallen van severe dengue via de internist/infectioloog.
- Meldt overlijdings gevallen ten gevolge van severe dengue.
- Meldt dengue gevallen die doorgestuurd worden.

Hoofd Afd. PG

- Fungeert als coördinator. Kan deze taak zonodig gedeeltelijk aan de beleidsadviseur belast met infectieziektenbestrijding delegeren.
- Is eindverantwoordelijk voor de algemene beleid met betrekking tot dengue.
- Rapporteert aan de de directeur Samenleving & Zorg en de gedeputeerde.
- Onderhoudt contact met PAHO/WHO, CAREC en CDC Puerto Rico.
- Creëert mogelijkheden tot deskundigheidsbevordering voor de medewerkers van de GKMB.
- Creëert mogelijkheden voor het verkrijgen van de nodige werkmiddelen voor de medewerkers van de GKMB.
- Organiseert jaarlijkse evaluaties.

Trekker (coördinator GKMB)

- Fungeert als trekker.
- Is verantwoording schuldig aan hoofd afd. PG voor wat betreft de voortgang en de kwaliteit van uitvoering van de aan de GKMB toegewezen taken.
- Levert een bijdrage aan de beleidsontwikkeling en draagt zorg voor de beleidsuitvoering in het kader van de aan de sectie opgedragen taken op het gebied van dengue preventie en controle.
- Maakt en coördineert de werkjaarplanning aan de hand van de opgestelde draaiboek (incl. begroting en budget). Zorg voor een week/dagplanning voor de inspecteurs.

- Stimuleert, coördineert, controleert en geeft richting aan de werkzaamheden binnen de sectie en geeft leiding aan de inspecteurs vector controle.
- Draagt zorg voor de bij de inspecties te gebruiken materialen. Registreert wat er in voorraad is, zorgt voor het bestellen van 'Equipment' en insecticide.
- Schat de Container index van de regenbakken. De cijfers hiertoe krijgt Hoofd GKMB van de inspecteurs in het veld.
- Maakt een rapport van alle zones met behulp van de rapporten die hij heeft ontvangen van de inspecteurs en rapporteert schriftelijk naar hoofd Afd. PG. Kan dit delegeren aan een hiervoor bekwaam inspecteur.
- Zorgt voor direct of indirecte supervisie en neemt eventueel actie wanneer dat nodig is.
- Initieert (vervolg)maatregelen bij positieve uitslagen na inspecties en meldingen van (vermoedelijke) dengue-ziektegevallen.
- Overlegt met andere actoren over de onderlinge afstemming van bestrijdingsactiviteiten.
- Evalueert regelmatig over de effectiviteit van het werk en het verloop van het werk.
- Woont jaarlijkse evaluaties bij.
- Voert besprekingen bij conflicten en problemen bij inspecties.
- Geeft informatie aan het algemeen publiek via de media omtrent het tegengaan van de mug Aedes Aegypti.
- Geeft lezingen over het bestrijden en voorkomen van de mug Aedes Aegypti op scholen en andere organisaties die het wensen.
- Zorgt voor deskundigheidsbevordering van medewerkers GKMB.
- Ziet toe op een juiste interpretatie van de voor de GKMB vastgestelde wettelijke kaders, procedures en regelgeving.
- Volgt relevante ontwikkelingen op het werkgebied.

Inspecteur GKMB

- Voert in samenwerking met andere actoren multidisciplinaire bestrijdingsactiviteiten uit.
- Behandelt alle regenbakken, bakken, putten, watertorens en zonodig waterplassen.
- Inspecteert schepen en op verzoek andere locaties op de aanwezigheid van muggenbroedplaatsen (met name Aedes Aegypti).
- Noteert op een zorgvuldige manier hoeveel positieve en hoeveel negatieve containers ontdekt zijn tijdens de huisbezoeken ten behoeve van het bepalen van de indexen.
- Geeft informatie aan de eigenaar van het huis hoe deze zelf broeiplaatsen kan helpen voorkomen.
- Legt inspectie en de bevindingen daarvan schriftelijk vast, vult de dagrapport in aan het einde van de werkdag en geeft aan de eerstverantwoordelijke.
- Doet naast de regenbakken, ook andere werkzaamheden. Werkzaamheden: spotchecks, schepen, havens, luchthavens en huisbezoeken op verzoek van coördinator GKMB.
- Informeert mondeling en schriftelijk de bewoners/eigenaren van de locaties over de bevindingen van de inspectie en eventuele vervolg maatregelen.
- Adviseert eerstverantwoordelijke op basis van in de praktijk opgedane ervaring over aanpassingen van inspectiemethoden.

- Organiseren en uitvoeren van publieke campagnes ihkv dengue bestrijding.

Inspecteurs GKMB hebben gedelegeerde taken wanneer zij werkzaam zijn in het gebied waar zij verantwoordelijk voor zijn

- Is verantwoordelijk voor de vector controle en bestrijdingsactiviteiten binnen het werkgebied.
- Maakt een werk(route)planning op basis van de aangeleverde dagplanning.
- Instrueert de mede- inspecteurs.
- Houdt toezicht op de kwaliteit en voortgang van de werkzaamheden van de inspectieploeg.
- Is verantwoording schuldig aan de coördinator GKMB voor wat betreft de voortgang en de kwaliteit van de binnen het werkgebied uitgevoerde werkzaamheden.
- Legt inspecties en de bevindingen daarvan schriftelijk vast in de week rapportage's en van de verrichte bestrijdingsactiviteiten.
- Geeft rapporten aan coördinator GKMB en rapporteert mondeling.
- Adviseert aan coördinator GKMB op basis van in de praktijk opgedane ervaring over aanpassingen van inspectiemethoden vanuit ervaringen in het veld.
- Neemt beslissingen over de volgorde van de te bezoeken locaties en de te verrichten handelingen en over het versterken van informatie danwel adviseren aan bewoners/beheerders van locaties.
- Houdt supervisie op zijn gebied en assisteert zijn medewerkers. Helpt zijn medewerkers zoveel mogelijk en corrigeert en geeft feedback.
- Wanneer de inspecteur afwezig is, dient een van de andere inspecteurs het werk over te nemen. Coördinator GKMB zorgt in dit geval voor het aanwijzen van een vervanger.
- Verzorgt lezingen over het bestrijden en voorkomen van de mug Aedes Aegypti.
- Houdt contact met beheerders/eigenaars van de betreffende locaties om van hen medewerking te krijgen bij de uitvoering van de inspecties en om hen te informeren en te adviseren.

Brandweer

- Controleert en behandelt verzamelputten.
- Is aanwezig bij de jaarlijkse evaluatie.

DROB

- Controleert putten.
- Controleert alle rioleringen en natuurlijke afwateringsystemen.
- Is aanwezig bij de jaarlijkse evaluatie.

Selibon

- Draagt zorg voor het ophalen van grofvuil en het informeren van het publiek over hoe hun omgeving vrij te houden van grofvuil.
- Het detecteren van mogelijke broeiplaatsen en deze doorgeven aan GKMB.
- Is aanwezig bij de jaarlijkse evaluatie.

7. Middelen

Er dient een flexibel budget te zijn om indien nodig ten alle tijden te kunnen opschalen bij het signaleren van een beginnende epidemie. Bijscholing/ deskundigheidsbevordering/ teambuilding en communicatietraining dient regelmatig plaats te vinden om de kwaliteit te waarborgen. In tabel 2 zijn de nodige middelen weergegeven.

Tabel 2 Nodige middelen

Middelen	Aantal / frequentie
Abate >150 zakken / Anvil 2 drums (overige insecticiden)	Bestelling van 75 zakken abate en anvil (1 drum) 2 keer per jaar: maart en oktober
ULV machine	Afschrijving van 2 machines elke 10 jaar
FOG machine	Afschrijving van 2 machines elke 10 jaar
Folders (Pap/Ned/Engels/Spaans) Folders wat te doen wanneer je dengue hebt.	6500 stuks (dubbel geprint) per jaar 2500 stuks
Televisie spotjes	1 keer per dag in de reclameblok van het nieuws op beide zenders (ongeveer 5 mnd per jaar)
Radiospotjes	4 X per dag verschillende radio spots gedurende prime time bij 4 verschillende radiozenders (ongeveer 5 mnd per jaar)
Advertentie in de kranten	Dengue logo op de voorpagina van de krant elke dag en artikelen in kranten 1 keer per week gedurende ongeveer 5 maanden
Bijscholing/ deskundigheidsbevordering	PAHO. Workshops, huur ruimtes, koffie/thee
Teambuilding en communicatie	Deskundige trainer
Computers	3 extra computers nodig
Computer programma's	Illuminate, Google earth, GIS, Epi
Dienstauto's	<u>Drie pick-ups</u> voor ulv machine en inspectie
Communicatie apparatuur	Minimaal 6 pagers (chuchubi). Kan ook voor rampen worden ingezet.
Veiligheid en beschermende werkkleding	Uniformen en veilige werkkleding. EHBO kit. Douche op werk. mondmaskers, gereedsschap kist , enz.

8. Overzicht aanbevelingen 2012-2013

Aanbeveling	Actiepunten	Datum
GKMB	• Onderzoeken hoeveel inspecteurs binnen de formatie dienen te zijn om tot een zo effectief mogelijke denguebestrijding te komen conform de richtlijn van PAHO. • Extra pick-up voor GKMB • Communicatie apparatuur voor GKMB (ook voor rampenbestrijding)	2013
Flexibel budget voor opschaling denguebestrijding	• Flexibel buget voor eventuele uitbraak/epidemie • Flexibele werktijden tijdens eventuele uitbraak voor inspecteurs	2013
Deskundigheidsbevordering GKMB	• Workshop "vector controle" inspecteurs • Workshop "voorlichting geven" inspecteurs • On the job training inspecteurs	2012-2013
Publieke educatie & voorlichting	• Public awareness week (september) • Dengue voorlichting op de Website van OLB	Eind 2012
Schoonmaak activiteiten ihkv broedplaats eliminatie	• Structurele schoonmaak in de buurten "Akshon Limpiesa" i.s.m. Selibon • Grote schoonmaak campagne elke twee jaar met hulp van vrijwilligers	2012-2013
Aanpassing van wetgeving	• Dengue opnemen als meldingsplichtige infectieziekte in Wet Publiek Gezondheid (via ministriële regeling) voor artsen/laboratoria. • Verordening Besmettelijke Ziekten aannemen voor de uitvoering van vector controle en meer mandaat bij inspecteurs.	2013
Ondersteuning van PAHO	• Technische ondersteuning (database unit infectieziektebestrijding) • Technische ondersteuning GKMB • workshops deskundigheidsbevordering • resistentie bepaling insecticiden	2012-2013

9. Planning preventie en controle

In dit hoofdstuk wordt de planning van de preventie- en controleactiviteiten weergegeven per kalender maand. De stakeholders kunnen zonodig activiteiten toevoegen aan de planning in de open ruimtes.

Juni

Activiteit	uitvoering	verantwoordelijk	Opmerking
Voorlichtingskrant 2012		Afd. PG	
Vorbereidingsbijeenkomsten met de verschillende actoren		Afd. PG	
Structurele taken vector controle	Spot check risico area Schoonmaakactie Cô regenbakken enz. Controle en behandeling putten Schoonhouden van de borden Controle huisadressen na melding Onderhoud van ULV en FOG machine Schoonmaken van het magazijn / wekelijks dienstauto laten wassen bij interne dienst	Inspecteurs GKMB Selibon/GKMB Inspecteurs GKMB DROB GKMB GKMB GKMB GKMB	

Juli

Activiteit	uitvoering	verantwoordelijk	Opmerking
Vorbereidingsbijeenkomsten met de verschillende actoren		Afd. PG	
Structurele taken vector controle	Spot check risico area Schoonmaakactie Cô regenbakken enz. Controle en behandeling putten Schoonhouden van de borden Controle huisadressen na melding Onderhoud van ULV en FOG machine Schoonmaken van het magazijn / wekelijks dienstauto laten wassen bij interne dienst	Inspecteurs GKMB Selibon/GKMB Inspecteurs GKMB DROB GKMB GKMB GKMB GKMB	

Augustus

Activiteit	uitvoering	verantwoordelijk	Opmerking
Public awareness week	Laatste week van de maand augustus Vorbereiding begin aug.	Afd. PG en GKMB	
Radio spotjes		Afd. PG	
Tv-spotjes		Afd. PG	
Folders		Afd. PG	
Structurele taken vector controle	Spot check risico area Schoonmaakactie Cô regenbakken enz. Controle en behandeling putten Schoonhouden van de borden Controle huisadressen na melding Onderhoud van ULV en FOG machine Schoonmaken van het magazijn / wekelijks dienstauto laten wassen bij interne dienst	Inspecteurs GKMB Selbon/GKMB Inspecteurs GKMB DROB GKMB GKMB GKMB GKMB	

September

Activiteit	uitvoering	verantwoordelijk	Opmerking
Bestelling Abate en Anvil		GKMB	75 zakken abate 1
Controle openbare gebouwen		GKMB	
Voorlichtingskrant		Afd. PG	
Kwartaal rapport	Container Index berekening	GKMB/ Afd. PG	
Structurele taken vector controle	Spot check risico area. Schoonmaakactie Cô regenbakken enz.	Inspecteurs GKMB Selibon/GKMB Inspecteurs GKMB	
	Controle en behandeling putten	DROB	
	Schoonhouden van de borden	GKMB	
	Controle huisadressen na melding	GKMB	
	Onderhoud van ULV en FOG machine	GKMB	
	Schoonmaken van het magazijn / wekelijks dienstauto laten wassen bij interne dienst	GKMB	

Oktober

Activiteit	uitvoering	verantwoordelijk	Opmerking
Radiospotjes	4 spotjes per dag op alle zenders (4 pap, 1engels, 1 ned.)	Afd. PG en GKMB	
TV- spotjes	1 keer per dag gedurende primetime op beide zenders	Afd. PG en GKMB	
Krantenbericht	Eén keer per week in 3 kranten (extra, amigoe, AD)	Afd. PG en GKMB	
Bijeenkomst werkgroep infectieziektebestrijding	Voorbespreking regenperiode	Afd. PG	
Verspreiden van folders	Zn printen van folders	Afd. PG	via WEB brief
Voorlichting op scholen		GKMB	
Controle openbare gebouwen		GKMB	
Structurele taken vector controle	Spot check risico area Schoonmaakactie Cô regenbakken enz. Controle en behandeling putten Schoonhouden van de borden Controle huisadressen na melding Onderhoud van ULV en FOG machine Schoonmaken van het magazijn / wekelijks dienstauto laten wassen bij interne dienst	Inspecteurs GKMB Selibon/GKMB Inspecteurs GKMB DROB GKMB GKMB GKMB GKMB GKMB	

November

Activiteit	uitvoering	verantwoordelijk	Opmerking
Radiospotjes	4 spotjes per dag op alle zenders (4 pap, 1 engels, 1 ned.)	Afd. PG en GKMB	
TV- spotjes	1 keer per dag gedurende primetime op beide zenders	Afd. PG en GKMB	
Krantenbericht	Eén keer per week in 3 kranten (extra, amigoe, AD)	Afd. PG en GKMB	
Folders verspreiden	Tweetalige folders verspreiden	Afd. PG en GKMB	
Verspreiden van folders	Zn printen van folders	Afd. PG	via WEB brief
Voorlichting op scholen		GKMB	
Structurele taken vector controle	Spot check risico area Schoonmaakactie Cô regenbakken enz. Controle en behandeling putten Schoonhouden van de borden Controle huisadressen na melding Onderhoud van ULV en FOG machine Schoonmaken van het magazijn / wekelijks dienstauto laten wassen bij interne dienst	Inspecteurs GKMB Selibon/GKMB Inspecteurs GKMB DROB GKMB GKMB GKMB GKMB	

December

Activiteit	uitvoering	Wie verantwoordelijk	Opmerking
Radiospotjes	4 spotjes per dag op alle zenders (4 pap, 1engels, 1 ned.)	Afd. PG en GKMB	
TV- spotjes	1 keer per dag gedurende primetime op beide zenders	Afd. PG en GKMB	
Krantenbericht	Eén keer per week in 3 kranten (extra, amigoe, AD)	Afd. PG en GKMB	
Folders verspreiden	Tweetalige folders verspreiden	Afd. PG en GKMB	
Voorlichting op scholen		GKMB	
Structurele taken vector controle	Spot check risico area Schoonmaakactie Cô regenbakken enz.	Inspecteurs GKMB Selibon/GKMB Inspecteurs GKMB	
	Controle en behandeling putten	DROB	
	Schoonhouden van de borden	GKMB	
	Controle huisadressen na melding	GKMB	
	Onderhoud van ULV en FOG machine	GKMB	
	Schoonmaken van het magazijn / wekelijks dienstauto laten wassen bij interne dienst	GKMB	

Januari

Activiteit	uitvoering	verantwoordelijk	Opmerking
Radiospotjes	4 spotjes per dag op alle zenders (4 pap, 1engels, 1 ned.)	Afd. PG en GKMB	
TV- spotjes	1 keer per dag gedurende primetime op beide zenders	Afd. PG en GKMB	
Krantenbericht	Eén keer per week in 3 kranten (extra, amigoe, AD)	Afd. PG en GKMB	
Kwartaal rapport	Container Index berekening	GKMB/ Afd. PG	
Structurele taken vector controle	Spot check risico area	Inspecteurs GKMB	
	Schoonmaakactie	Selibon/GKMB	
	Cô regenbakken enz.	Inspecteurs GKMB	
	Controle en behandeling putten	DROB	
	Schoonhouden van de borden	GKMB	
	Controle huisadressen na melding	GKMB	
Onderhoud van ULV en FOG machine	GKMB		
Schoonmaken van het magazijn / wekelijks dienstauto laten wassen bij interne dienst	GKMB		

Februari

Activiteit	uitvoering	verantwoordelijk	Opmerking
Radiospotjes	4 spotjes per dag op alle zenders (4 pap, 1engels, 1 ned.)	Afd. PG en GKMB	
TV- spotjes	1 keer per dag gedurende primetime op beide zenders	Afd. PG en GKMB	
Krantenbericht	Één keer per week in 3 kranten (extra, amigoe, AD)	Afd. PG en GKMB	
Structurele taken vector controle	Spot check risico area Schoonmaakactie Cò regenbakken enz. Controle en behandeling putten Schoonhouden van de borden Controle huisadressen na melding Onderhoud van ULV en FOG machine Schoonmaken van het magazijn / wekelijks dienstauto laten wassen bij interne dienst	Inspecteurs GKMB Selibon/GKMB Inspecteurs GKMB DROB GKMB GKMB GKMB GKMB	

Maart

Activiteit	uitvoering	verantwoordelijk	Opmerking
Bestelling abate en Anvil		GKMB	75 zakken abate 1 drum Anvil
Bijeenkomst werkgroep infectieziekten	Evaluatie regenperiode	Afd. PG	
Voorlichtingskrant		Afd. PG	
Structurele taken vector controle	Spot check risico area Schoonmaakactie Cô regenbakken enz. Controle en behandeling putten Schoonhouden van de borden Controle huisadressen na melding Onderhoud van ULV en FOG machine Schoonmaken van het magazijn / wekelijks dienstauto laten wassen bij interne dienst	Inspecteurs GKMB Selibon/GKMB Inspecteurs GKMB DROB GKMB GKMB GKMB GKMB	

Mei

Activiteit	uitvoering	verantwoordelijk	Opmerking
Structurele taken vector controle	Spot check risico area Schoonmaakactie Cô regenbakken enz. Controle en behandeling putten Schoonhouden van de borden Controle huisadressen na melding Onderhoud van ULV en FOG machine Schoonmaken van het magazijn / wekelijks dienstauto laten wassen bij interne dienst	Inspecteurs GKMB Selibon/GKMB Inspecteurs GKMB DROB GKMB GKMB GKMB GKMB	

Juni

Activiteit	uitvoering	verantwoordelijk	Opmerking
Bijeenkomst multi-sect. werkgroep	Stichtingen, integrale wijk aanpak enz.	Afd. PG /GKMB	
Radio limpi	Samenwerking in het programma van radio limpi	GKMB	
Structurele taken vector controle	Spot check risico area Schoonmaakactie Cò regenbakken enz.	Inspecteurs GKMB Selibon/GKMB Inspecteurs GKMB	
	Controle en behandeling putten	DROB	
	Schoonhouden van de borden	GKMB	
	Controle huisadressen na melding	GKMB	
	Onderhoud van ULV en FOG machine	GKMB	
	Schoonmaken van het magazijn / wekelijks dienstauto laten wassen bij interne dienst	GKMB	

Juli

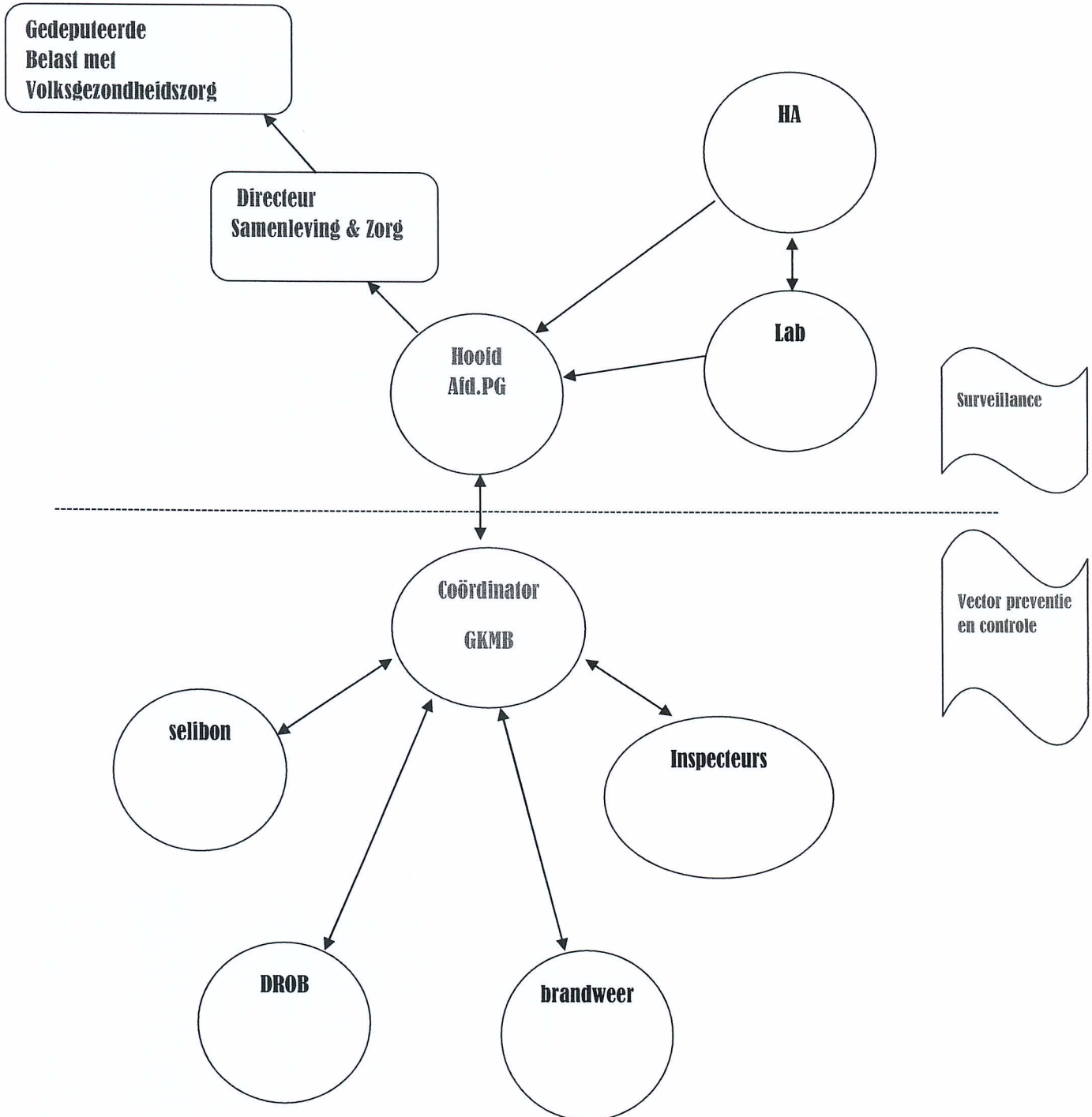
Activiteit	uitvoering	verantwoordelijk	Opmerking
Schoonmaak actie met vrijwilligers	Grote schoonmaak actie	GKMB	
Kwartaal rapport	Container Index berekening	GKMB/ Afd. PG	
Structurele taken vector controle	Spot check risico area	Inspecteurs GKMB	
	Schoonmaakactie	Selibon/GKMB	
	Cô regenbakken enz.	Inspecteurs GKMB	
	Controle en behandeling putten	DROB	
	Schoonhouden van de borden	GKMB	
	Controle huisadressen na melding	GKMB	
Onderhoud van ULV en FOG machine	GKMB		
	Schoonmaken van het magazijn / wekelijks dienstauto laten wassen bij interne dienst	GKMB	

10. Overzicht jaarplanning

Projecten	jan	feb	maart	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Radio spotjes												
Film op TV												
Artikelen kranten												
Akshon Limpiesa ism Selibon							start					
Verspreiden van folders												
Bijeenkomst werkgroep Inf. bestr.												
Instellen m. sect.werkgroep												
Bestelling Abate												
Schoonmaak actie met vrijwilligers												
Public Awareness week												
Cô openbare gebouwen												
Voorlichting op scholen												
Kwartaalrapporten												
ULV spuiten												
Voorlichtingskrant												
Structurele taken												
Spotcheck Risico gebieden												
Controle en behandeling putten												
Controle huisadressen na melding												
onderhoud van de borden												
Cô regenbakken												
Cô en behandeling van swampen												

* rode vakjes: vaste planning, oranje vakjes: indien nodig, grijze vakjes: structureel gepland.

Bijlage 1: Schematische weergave actoren in de keten surveillance, preventieve en controle

Bijlage 2: Meldingsformulier huisartsen verdenking en positieve dengue gevallen
NOTIFICATION OF (SUSPECTED) DENGUE (DEPT. OF PUBLIC HEALTH BONAIRE)

Date: ___/___/___ day / month / year Physician: _____

Patient

Name: _____ Gender: male / female

Date of birth: ___/___/___ day/month/year

Country of birth: _____

House address: _____

Working address: _____

First day of symptoms: ___/___/___ day / month / year

Has the patient been abroad in 10 days prior to appearance of symptoms? yes / no If so, where?: _____

Has the patient had dengue in the past? yes / no / unknown If so, when?: _____

<u>Symptoms</u>	<u>yes</u>	<u>no</u>
fever	___	___
headache	___	___
retro-orbital pain	___	___
rash	___	___
myalgia	___	___
atralgia	___	___
nausea/vomiting	___	___
diarrhea	___	___
shivers	___	___
coughing	___	___
abdominal pain	___	___
icterus	___	___
hemorrhagic tendencies	___	___

Is the patient currently hospitalized? YES / NO

(e.g.: *petechiae, purpura, ecchymosis, hematemesis, melena, hematuria, epistaxis and/or bleeding gums*)

I give permission that the Department of Public Health will be notified to inspect my house, garden and work address for breeding places of the Aedes Aegypti mosquito.

Signature patiënt _____

S.V.P. faxen naar 717-3675
 Sectie Algemene Infectieziektenbestrijding

Bijlage 3: Rapportageformulier werkzaamheden DROB

Maand:

Werkzaamheden:

Naam medewerker	Locatie	Putten in de hemelvaartafvoer/riolering / natuurlijke afwateringsysteem/	Inhoud (m3)	Abate (hoeveelheid in g)

**A.U.B. faxen naar GKMB
Faxnummer: 717-8323**

Bijlage 4: Rapportageformulier werkzaamheden brandweer

Periode:

Werkzaamheden:

Naam medewerker	Nr brandweerput	Locatie/ adres	Inhoud (m3)	Abate (hoeveelheid in g)

A.U.B. faxen naar GKMB
Faxnummer: 717-8323

Referenties

Dengue guidelines for diagnosis, treatment, prevention and control, new edition, 2009, World Health Organization.

Draaiboek, Integrale structurele aanpak dengue problematiek, surveillance, preventie en controle 2008/2009.

Evaluatie rapport, Draaiboek, Integrale structurele aanpak dengue problematiek, surveillance, preventie en controle 2008/2009.

Action plan for dengue prevention and control in Bonaire based on PAHO integrated management strategy, Bonaire, sept. 7-9- 2011 PAHO, WHO